

fart og Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet i en Række Møder have drøftet alle de Spørgsmaal, som berøre denne Lovgivning, og som baade for Kirkens og Skolens Vedkommende saavel som for Administrationens og Handelens og de kommunale Forholds Vedkommende vedkomme Grønland. Uheldet vilde imidlertid, at Indenrigsministeren blev syg, saa der ikke blev holdt noget afsluttende Møde med samtlige de Medlemmer, der havde taget Del i Forhandlingerne, og derfor foreligger der ikke nogen Indstilling fra vedkommende Udvalg, men det, der har været de Ministre magtpaaliggende, der have taget Del i Forhandlingerne om denne Sag, var, at vi ved at forhandle med Mænd, der vare lokalkendte, kunde faa et nøje og indgaaende Overblik over Forholdene og derudfra drage Slutninger, saaledes som Ministeren har gjort og givet Udtryk i det Forslag, her foreligger.

Jeg bryder ikke Staven over Loven af 27. Maj 1908, det kunde aldrig falde mig ind, den har paa mange Omraader været en fortrinlig Lov, navnlig skal jeg fremhæve hele den kommunale Side, der er berørt af denne Lov, om en Omformning af Forstanderskaberne og om Indførelse af Landsraad, kort sagt hele den kommunale Ordning, som nu vil træde i Kraft i Henhold til denne Lov, og hvis Hovedformaal er, at det er Grønlanderne selv, der fremtidig skulle lede deres kommunale Anliggender og gennem deres Landsraad have Midler til at tilkendegive baade for Grønlanderne og for Regeringen, hvorledes de se paa Forholdene, og hvad de kunne ønske fremmet i den kommende Tid. Men der er en Bestemmelse i den nævnte Lov, der har voldt Vanskeligheder: Det er Bestemmelsen om den Ligestillethed, der er indført for Handelens Chef og Chefen for Administrationen. Den har vist sig upraktisk. Den ærede sidste Taler (Brandes) spurgte mig, om det beroede paa Stillingernes Uforenelighed eller paa Embedsmændenes Ufordragelighed. Dertil skal jeg svare, at jeg tror, at det beror paa Stillingernes Uforenelighed. Mange Kokke fordærve Maden, siger et gammelt Ord-sprog. I dette Forhold bør der være en ensartet Ledelse i Administrationen og een Mand, der staar over det hele, og paa

hvem det store Ansvar hviler, og som paa mange Maader har Afgørelsen i sin Haand. Derved opnaas, at man undgaar adskillig Gnidningsmodstand, som nu let kan opstaa, det hele vilde komme ind i et mere roligt, godt og fast Leje end efter den bestaaende Lov.

Det ærede 11te kongevalgte Medlem (Enevold Sørensen), der for øvrigt udtalte sig med megen Velvillie om selve Lovforslaget, var lidt betænkelig ved det nye Forhold, der vilde komme til Stede derved, at den Direktør, som Lovforslaget forudsætter skal træde til, kommer til at faa for megen Indflydelse paa Spørgsmaal vedrørende Kirke og Skole. Jeg skal her gøre opmærksom paa, at paa alt, hvad der vedrører de egentlige indre kirkelige Forhold, vil den foreslaaede Direktør ingen Indflydelse faa, der blive Forholdene som hidtil: derom sker Indberetning fra Provsten for Grønland til Biskoppen, som saa igen forhandler med vedkommende Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Men der er saa mange Forhold vedrørende Kirke og Skole, som berøre andre Grene af Styrelsen, navnlig den administrative Side af Grønlands Styrelse. Derfor finder jeg det ganske naturligt, at man faar en mere ensartet Ledelse af disse Forhold og faar dem behandlet efter mere ensartede Regler. Der er ogsaa mange praktiske Spørgsmaal vedrørende Embedsmandsboliger, vedrørende Afholdelse af Rejsseudgifter og mange andre forskellige Ting, som vedrøre baade Kirke, Skole og ogsaa Administrationen. Det forekommer mig derfor ganske naturligt, at der er en Direktør, som i mange Maader har Afgørelsen i sin Haand, hvorimod Spørgsmaal vedrørende Kirke- og Skolevæsenet maa gaa fra Direktøren til vedkommende Minister eller vedkommende Ministerium — det er der jo Forskel paa. Lovforslaget gaar ud paa, at Direktøren i Kirke- og Skolespørgsmaal skal henvende sig til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, hvor alle Sager faa den kontormæssige Behandling. Saaledes som Forholdene have været hidtil mellem Kirken og Skolen og Administrationen, forekommer det mig, at Erfaringen har vist, at der paa Grønland bliver unødvendig Gnidningsmodstand mellem Kirkens